Ankenævnet for Forsikring

Den 18. marts 2015 blev i sag nr. 86537:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsforsikring i AP Pension. Han klager over, at selskabet har afvist at yde dækning ved tab af erhvervsevne. Selskabet henviser til, at klageren ikke har godtgjort, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til invaliderente, såfremt klageren på grund af sygdom eller ulykke mister mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne. Såfremt erhvervsevnen grundet sygdom eller ulykke nedsættes med mindst halvdelen, er der ret til halv invaliderente. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1970 og uddannet skovløber, arbejdede på fabrik, da han den 27/6 2000 fik sin hånd i klemme i en hyldemaskine, hvorved han beskadigede sin højre hånd. Han var efterfølgende igennem et længere behandlingsforløb, der bl.a. involverede operationer den 7/7 2000 og 19/12 2000. Den 5/2 2003 blev han afskediget fra sit arbejde. Han har siden haft kortvarige ansættelser på forskellige arbejdspladser, herunder som chauffør, og han har forsøgt at uddanne sig inden for IT. I slutningen af 2012 gennemførte han et kommunalt praktikforløb i en SFO, og han blev i foråret 2013 arbejdsprøvet på et værksted. Pr. 1/1 2014 blev han tilkendt offentlig førtidspension.

Det er klagers opfattelse, at han er berettiget til fulde ydelser og subsidiært halve ydelser. Selskabet afviser udbetaling med henvisning til, at hans erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen.

Klageren har i fremstilling vedlagt klageskema dateret den 1/8 2014 bl.a. anført:

> "Denne sag handler om, at [klageren] er blevet tilkendt 65 % erhvervsevnetab ved Arbejdsskadestyrelsen. I den forbindelse har [klageren] søgt om udbetaling af gruppeinvaliderente ved AP Pension hvor [klageren] er forsikret.
>
> På trods af dokumenteret erhvervsevnetab og udtømte muligheder for omskoling, udelukkelse af arbejdsdygtighed i enhver henseende med tanke på personer uden tilsvarende skade på samme egn med samme alder og uddannelsesniveau, nægter AP Pension fortsat udbetaling
>
> Som følge heraf er nærværende klage nødvendiggjort.
>
> Med denne klage ønsker [klageren] principalt at AP Pension tilpligtes at anerkende, at [klagerens] erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 2/3. Subsidiært tilpligtes AP pension at anerkende, at [klagerens] erhvervsevne er nedsat med mindst 1/2.
> ...
> [Klageren] kom til skade den 27-6-2000, På hans arbejdsplads ... Han fik højre hånd i en Dobbelttapper.
>
> Blev opereret den 7-7-2000.
>
> [Klageren] blev fyret fordi han ikke kunne udføre sit arbejde, på den Planlagte facon, og han blev fyret den 5-2-2003, Og gik på fagforeningen.
> ...
> Den 9-7-2003.
> Blev [klageren] sygemeldt med smerter i højerhånd og underarm. Se Bilag 2.
>
> [Klageren] fik lov til at tage lastbilkørekort i samme råd med ... kommune og fagforening, fordi de troede at han kunne holde til at køre lastbil, fik lastbil kørekort i 11 måned 2003 og betalte selv hænger kortet i januar 2004 og fik et job som chauffør men der var for store smerter ved det.
> ...
> Blev sygemeldt igen. Da der var gået er stykke tid prøvede han igen med chaufførjob men det gik ikke.
>
> I samme råd med ... Kommune blev de enig om at starte
>
> Den 1-1-2008 med it supporter på grundforløb forløbet stoppe til sommer ferien 2008. Men det kunne han heller ikke holde til, blev sygemeldt igen
>
> i samrådet med ... Kommune kom han i arbejdes prøvning på ... skole i ... starte den 1-3-2009 til den 31-8-2009 blev fornyet til den 28-2-2010.
>
> Ny arbejdes prøvning på ... skole den 20-12-2010 til den 20-05-2011

De skulle tage for meget hænd syn [hensyn] til [klageren].

Var sygemeldt igen kom til speciel læge 30 marts 2012.
...
Ny arbejdes prøvning i 8 ugers forløb i Samråd med ... Kommune og Job... i ...

Starter den 8-4-2013 til den 5-7-2013.
...
Den 16-2-2013 blev han tilkendt førtidspension.
...
Arbejdsskades styrelse Har tilkendt en Erhvervsevne tab på 65 procent."

Selskabet har i brev af 28/8 2014 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"Midlertidig invalidepension
Klager pådrog sig i juni 2000 et klemtraume mod højre hånd i forbindelse med sit arbejde som maskinpasser. I den forbindelse fik klager, udbetalt invalidepension efter reglerne om midlertidig invalidepension i perioden fra 1. oktober 2000 til 30. juni 2001. AP Pension gør gældende, at eventuelle yderligere krav på midlertidig invalidepension er forældede i overensstemmelse med den tidligere gældende forældelsesbestemmelse i forsikringsaftalelovens 29, stk. 2. hvorefter 'Krav, der er grundede i forsikringsaftalen, forældes 2 år efter udgangen af det kalenderår, i hvilket fordringshaveren fik kundskab om kravet...'

AP Pension har i den forbindelse lagt vægt på, at det fremgår af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 27. marts 2012 (bilag B), at 'Skadelidte havde dog fortsat gener fra hånden, hvorfor han blev vurderet af håndkirurg på ... Centralsygehus i september 2003, hvor man konkluderede, at der ikke var yderligere behandlingstilbud... Han genoptog sit gamle arbejde i marts 2001, men han var ikke i stand til at foretage de arbejdsfunktioner, man ønskede på grund af gener fra hånden, og han blev afskediget i februar 2003... Generne i hånden har været uændrede de sidste 10 år...'Yderligere fremgår det af speciallægeerklæring af 27. november 2003 udarbejdet af ... (bilag C), at 'Der er ikke yderligere behandlingstiltag, som kan forbedre tilstanden, som må siges at være stationær.'

Eventuel yderligere midlertidig invalidepension skulle derfor være bevilget i perioden omkring håndtraumet og inden tilstanden var varig i 2003. Eventuelle krav på midlertidig invalidepension er derfor forældede.

Sagen drejer sig herefter udelukkende om, hvorvidt klager er berettiget til invalideydelser efter reglerne om varig erhvervsevnenedsættelse.

AP Pension har ved vurderingen klagers generelle erhvervsevne, det vil sige erhvervsevnen i alle erhverv blandt andet lagt vægt på følgende oplysninger, idet markeringerne er foretaget af undertegnede. Det bemærkes, at erhvervsevnenedsættelsen skal skyldes sygdom eller ulykke.

Det fremgår af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring udarbejdet af ... (bilag E) den 12. april 2013, at 'Overekstremiteter: Der er normale konturer og normal muskelfylde af begge skulderrundinger og begge overekstremiteter. Der er overalt normal hudfarve og normal behåring. Der er ingen synlige refleksdystrofiske forandringer. Der angives let nedsat berøringssensibilitet dorsalt og volart på højre hånd svarende til håndryg, håndflade og specielt svarende til 1., 2. og 3. stråle, men også i et vist omfang 4. stråle... Højre hånd: Der er normale konturer af hånden. Ingen tydelige muskulære atrofier af de små muskelgrupper

i hånden. Dorsalt på hånden ses et 5 x 4 cm stort område med flere cikatricer efter operation plus traume. Området er beliggende dorsalt, distalt over 2. og 3. metakarp. Der er nogen palpationsømhed i dette område, men herudover ingen større ømhed i hånden. Der er god styrke for håndtrykskraft og ligeledes god styrke for pincetgreb mellem 1. og 2. finger, og dette greb virker ikke væsentligt svagere end på venstre side. Der er god bevægelighed i begge skuldre-, albue- og håndled og god styrke over disse led... Konklusion: Der er mén i form af hvile- og belastningsrelaterede smerter i højre hånd, let nedsat bevægelighed i fingrene, nedsat følesans, men relativt god styrke. Skadelidtes aktuelle erhvervsevne er reduceret, idet han vil have vanskeligt ved at klare et tungere belastet manuelt arbejde...'

Yderligere fremgår det af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 27. marts 2012 (bilag B), at 'Han har forsøgt flere typer arbejde, som alle indebar en vis belastning af hånden men har måttet opgive.'

Klager er pr. 1. januar 2014 tilkendt offentlig førtidspension (bilag F). Det gøres gældende, at det er uden betydning, at klager er tilkendt førtidspension af kommunen. Betingelserne for at få førtidspension er helt forskellige fra betingelserne for at få udbetalt forsikringsydelse. Der henvises i det hele til fast praksis i Ankenævnet for Forsikring og domstolene, hvorefter tilkendelse af førtidspension efter 2003 ikke skaber en formodning for ret til invalidepension fra forsikringsselskabet.

Det bemærkes i forbindelse med den offentlige sag, at klager er blevet arbejdsprøvet en række steder, herunder som pædagog, chauffør, produktion, pedel mv. (bilag G). Vedrørende jobbet som pædagog fremgår det blandt andet, at

'Arbejdsgiver vurderer ikke, at [klageren] vil være egnet til pædagogisk arbejde. Han har ikke stor flair for at arbejde med børn og viser ikke stor interesse for at lære noget fagligt vedr. det pædagogiske arbejde med børn. Det lader til, at han har svært ved at omsætte sin erfaring fra sine egne børn til arbejdet i SFO'en... Det vurderes ikke relevant at fortsætte praktikken.'

Efter AP Pensions opfattelse har de jobs, klager har forsøgt at varetage efter håndskaden i 2000 ikke varetaget rette skånehensyn, idet alle funktionerne har været af fysisk karakter med behov for anvendelse af højre hånd. Således fremgår det som tidligere beskrevet af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring (bilag B), at 'Han har forsøgt flere typer arbejde, som alle indebar en vis belastning af hånden men har måttet opgive.'

AP Pension vurderer på den baggrund ikke, at arbejdsfunktionerne giver et retvisende billede af klagers generelle erhvervsevne.

Yderligere har sagen været forelagt Arbejdsskadestyrelsen, der har vurderet, at klager har et erhvervsevnetab på 65 pct. (bilag H).

Erhvervsevnetab efter erstatningsansvarsloven vurderes efter helt andre betingelser end dem, der gælder for vurderingen af den generelle medicinske erhvervsevnenedsættelse. Der er således til forskel fra den lægelige vurdering efter forsikringsbetingelserne tale om en rent økonomisk vurdering. Derfor er der såvel rets- og ankenævnspraksis for, at udtalelser fra Arbejdsskadestyrelsen om erhvervsevnetab ikke er afgørende i sager om erhvervsevnenedsættelsesdækning.
Dertil kommer, at Arbejdsskadestyrelsen i den konkrete sag har lagt afgørende vægt på klagers ordblindhed og boglige evner i det det fremgår: 'Du er ordblind... Du er ikke bogligt

stærk, og vi vurderer, at du vil have svært ved at blive omskolet til et bogligt erhverv...' Det faktum, at klager er ordblind indgår i overensstemmelse med aftalegrundlaget ikke i AP Pensions vurdering af klagers generelle erhvervsevnenedsættelse.

Ud fra ovenstående kan det udledes, at der er skånehensyn i forhold til højre hånd. Erhvervsevnen er reduceret, idet klager vil have vanskeligt ved at udføre tungt manuelt arbejde som beskrevet i ortopædkirurgisk speciallægeerklæring udarbejdet af ... (bilag E). Skånehensyn i forhold til tungt manuelt arbejde, medfører imidlertid ikke efter AP Pensions vurdering en generel og varig erhvervsevne-nedsættelse på mindst halvdelen. Yderligere bemærkes, at faktorer som manglende lyst til at varetage en funktion som pædagog heller ikke indgår i AP Pensions vurdering af erhvervsevnen. AP Pension vurderer således, at klager vil kunne varetage en funktion på minimum halv tid med rette skånehensyn.

Afslutningsvis bemærker AP Pension, at der ved en søgning på internettet kan konstateres, at der ligger oplysninger om, at klager er en ivrig lystfisker og aktiv indenfor pc-spilleverdenen.

AP Pension fastholder, at der ikke er helbredsmæssige forhold, der medfører, at klagers generelle erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 1/2 i ethvert erhverv. AP Pension fastholder derfor, at klager ikke med tilstrækkelig sandsynlighed har dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 1/2."

Klageren har i udateret brev modtaget i nævnet den 12/9 2014 heroverfor bl.a. anført:

"Det kan afvises at [klageren] på nogen måde er lystfisker eller aktiv indenfor pc-spilleverdenen.

Endvidere gøres det gældende, at der ingen dokumentation er fremlagt der underbygger en sådan påstand.

Uanset [klagerens] ordblindhed anfægtes det at [klageren] med en bestået 9. Klasse kan bestride et job med mere end 1/2 af sin erhvervsevne såfremt han ikke var kommet til skade.

Speciallægeerklæringen bør ikke tillægges særligt vægt idet, den er udfærdiget af samme læge der har foretaget behandling og operation på [klageren]. Man kan med rette ikke forvente at en fagperson vil kritisere sit eget arbejde, hvorfor han må betragtes som værende inhabil."

Selskabet har i brev af 2/10 2014 til nævnet heroverfor bl.a. bemærket:

"Det bemærkes ... at AP Pension ikke er enige i, at speciallægeerklæringen skal tillægges begrænset betydning."

Af sygehusjournal underskrevet af klagerens praktiserende læge den 9/7 2003 fremgår bl.a.:

"**Diagnoser**

Contusio et fract. man. dxt. seqv.

Aktuelle

33-årig mand, der i juni 2000 fik sin hø. hånd i klemme i en valse. Som det fremgår af vedlagte har han været igennem flere operationer, sidste gang i dec. 2000 med osteotomi og arthrolyse sv.t. 2. metacarp. Pt. har mistet sit arbejde p.g.a. smerter i hele hø. hånd og nu også i underarmen, jeg har sygemeldt ham og planlægger via ... Kommune evt. revalidering, hvis de vil være med til det.
Pt. spørger mig, om man ikke kan gøre andet for ham end at give tabletter. Han er ung og vil gerne arbejde. Han har gået på fagforeningen, men det er kun til arbejde med automatiske maskiner i træindustrien, hvilket han også har haft svært ved at klare uden konstante smerter sv.h. extensorsenerne til de 3 midterste fingre på hø. hånd. Kan man operativt gøre mere for ham?"

I ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 27/11 2003 hedder det bl.a.:

"**Klager:**
Patienten har smerter fra fingeren i forbindelse med bevægelse, ligeledes når han støder fingeren får han smerter op i mellemhånden. Patienten har kuldeintolerans svarende til 2. fingeren og op på håndryggen, hvilket er generende i vinterperioden. Ligeledes er der ved bevægelse stramning i senerne på håndryggen. Føler sig væsentlig funktionel generet.
...
Konklusion:
Nu 30 årig mand, som i juni måned 2000 får et klemtraume af højre hånd i maskine, får åben kompliceret brud i 2. metakarp på højre hånd. Patienten er højredominant. Der foretages primært suturering af såret og efterfølgende osteosyntese. På grund af rotation foretages senere derotationsoperation med efterfølgende fjernelse af osteosyntese-materialet. Bliver genoptrænet til en nogenlunde hæderlig funktion i hånden. Han er dog på grund af nedsat arbejdsfunktion blevet afskediget fra sit arbejde, da han ikke kan arbejde fuldt ud. Har gener i form af smerter specielt når han støder hånden. Ligeledes trækkende fornemmelse på dorsalsiden af hånden. Endvidere kuldeintolerans.

Ved den objektive undersøgelse finder man et lidt større ar lokaliseret på oversiden af hånden svarende til 2. metakarp. Der er nogen ømhed af dette med let ændret følesans. Let nedsat bøjefunktion i 2. fingeren med en afstand fra fingerspids til håndflade på 1 cm. mod de øvrige fingres 0 cm. Der er fuld strækkefunktion.

Patienten har således pådraget sig en skade i højre 2. finger medførende primær operation med sammensyning af såret, efterfølgende operation med indsættelse af 2 metaltråde, fjernelse af disse, efterfølgende operation med oversavning og opretning af knoglen samt fiksering med skinne. Efterfølgende fjernelse af denne skinne.

Patienten har gener fra fingeren og nedsat funktion af denne på grund af smertereaktion. Der er tale om patientens dominante hånd. Der er tale om et ikke uvæsentligt funktionstab, det skal dog anføres, der er næsten normal bevægelighed i fingeren. Der er ikke yderligere behandlingstiltag, som kan forbedre tilstanden, som må siges at være stationær. Der er god overensstemmelse mellem de objektive fund og de subjektive klager.

Diagnose:

Fractura complicata metakarp 2 man. dxt. seq. (operatae x 4)."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 27/3 2012 fremgår bl.a.:

"Skadeslidte, som er højrehåndet og tidligere håndrask, pådrog sig i juni 2000 et klemtraume mod højre hånd i forbindelse med sit arbejde som maskinpasser på en træindustrifabrik. Han var ved at montere en kontakt op hen over et bånd, da en spånplade ramte hans højre hånd og klemte den op mod en pudsemaskine af jern. Hele mellemhånden blev klemt, og han sad fast i 4-5 sekunder indtil pladen var forbi. Han kom straks på skadestuen i ..., hvor man fandt en åben comminut fraktur af anden metacarp. Den blev osteosynteret, men på grund af efterfølgende rotationsfejlstilling, blev der i december 2000 foretaget derotationsosteotomi samt artrolyse af metacarphophal-angelleddet på højre hånd. Skadeslidte havde dog fortsat gener fra hånden, hvorfor han blev vurderet af håndkirurg på ... Centralsygehus i september 2003, hvor man konkluderede, at der ikke var yderlige behandlingstilbud. Røntgen har vist traumefølger med fortykket metacarp diafyse samt let deformation af caput. Han genoptog sit gamle arbejde i marts 2001, men han var ikke i stand til at foretage de arbejdsfunktioner, man ønskede på grund af gener fra hånden, og han blev afskediget i februar 2003.

Efterfølgende har han taget lastbilkørekort og arbejdet som chauffør, men det måtte han opgive, da der var for mange løft. Han har også forsøgt at videreuddanne sig inden for IT, men det har ikke kunnet lade sig gøre på grund af problemer med at arbejde med musen. Siden starten af 2011 har han arbejdet som løs vikar bl.a. som lagerarbejder, men på grund af gener fra hånden, blev han sygemeldt i september 2011, men han er under revalidering til ejendoms- og servicetekninger, og går i øjeblikket på skole, hvor han bl.a. anvender en skruetrækker.

Han blev i første omgang vurderet 10 % invalid, hvilket han ankede, hvorefter procenten blev hævet til 12. Skadeslidte har nu skiftet fagforening, og de har anbefalet ham på ny at genoptage sagen.

AKTUELLE GENER:
Skadeslidte har konstante smerter, som han udpeger som siddende svarende til diafysen på højre hånds anden metacarp strålende op til skulderen. Når han er i hvile er smerterne relativt beskedne, men de forværres hvis han skal holde om f eks. en hammer eller en blyant. Han kan ikke bære en tung indkøbspose i længere tid, og han kan ikke vride en klud. Han er heller ikke i stand til at udføre tungere havearbejde, da det giver stedende smerter at håndtere en skovl. Når han har kørt bil i længere tid, får han ligeledes smerter, og fingrene føles stive. Generne forværres, når det er koldt, og der er tendens til krampe i hånden dels om morgenen, og dels hvis han forsøger at skrive med en kuglepen.
Desuden taber han ofte ting og der er ufrivillige hoppende bevægelser i højre 2. finger.

Generne i hånden har været uændrede de sidste ca. 10 år, men udstrålingen til arm og overarm forværres i øjeblikket i forbindelse med skoleopholdet.
...
KONKLUSION:
Det drejer sig om en 41-årig højrehåndet og tidligere håndrask maskinpasser, som efter et klemtraume mod højre hånd i 2000 er blevet opereret x 2 på grund af en disloceret anden metacarp fraktur, som først blev osteosynteret og senere osteotomeret. Han er generet af smerter i hånden, som stråler op i underarm og skulderen. Generne forværres ved belastning, som indebærer klem, løft eller stød, og desuden har han tendens til at tabe ting. Han har forsøgt flere typer arbejde, som alle indebar en vis belastning af hånden men har måttet opgive. Er for nuværende under revalidering og går på skole samtidig med han er

sygemeldt. Generne i hånden har været uændrede de sidste 10 år, mens smerterne i resten af armen pt. er i forværring i forbindelse med, at han bruger hånden på skolen."

Af mødereferat fra kommunalt jobcenter den 24/10 2012 fremgår bl.a.:

"**Nuværende situation:**
[Klageren] fik ved en arbejdsskade knust dele af sin højre hånd i år 2000. Han har siden haft forskellige jobs indenfor chauffør, produktion, pedel etc., men har ikke kunnet fastholde beskæftigelse grundet sine helbredsmæssige problemer med sin hånd.
[Klageren] fortæller, at han har konstante smerter i sin hånd, varme - og føleforstyrrelser, stråling op i sin højre arm og problemer, med at han pludselig taber ting.

[Klageren] tager Dolol, som er et morfinlignende præparat mod sine smerter. Han tager 3x1 pille om dagen, nogen gange en pille mere, men så må han ikke køre bil.

[Klageren] nævner som primære skånehensyn:
Undgå gentagne bevægelser og længere tids arbejde med højre hånd, undgå tunge løft, brug for afvekslende opgaver, han kan gå til og fra på eget initiativ.
Som eksempel kan nævnes, at det giver ham smerter fx at skrive med kuglepen, at skrue med skruetrækker eller at tørre et bord af med en klud.

Vedr. fremtidig beskæftigelsesmål er [klageren] ikke optimisk ift. at finde et job på ordinære vilkår. Han mener ikke, at der er nogle virksomheder, der vil ansætte ham, når han har så mange skånehensyn. Han fortæller, at det var positivt at arbejde på ... Skole i ..., hvor han kunne lave forskellige mindre forefaldende opgaver. Dog var der også en del opgaver, han ikke kunne udføre som fx snerydning, fejning, lugning og malerarbejde. Han byttede opgaver med en kollega hele tiden og tog de lettere opgaver, som fx at skifte pærer, skifte pakninger i haner, wc'er osv.

... fortæller, at udgangspunktet for henvisningen er revalidering og efterfølgende arbejde på ordinære vilkår, og derfor skal der findes et arbejdsområde, der passer bedst muligt til [klagerens] skånehensyn.

Der drøftes lastbilchauffør, men [klageren] kan ikke holde om rattet længere tid ad gangen. Der skal afklares vedr, hjælpemidler ift. dette.

Der drøftes overvågningsopgaver på fabrik, men det kan vise sig meget svært at finde en funktion, hvor der ikke også er fysisk arbejde involveret. Derudover må [klageren] ikke betjene maskiner pga. sit forbrug af smertestillende medicin.

Der drøftes opgaver som IT supporter, men [klageren] fortæller, at det er hårdt for ham at arbejde med mus, samt at hans uddannelse som IT supporter er forældet.

Umiddelbart kunne en praktik I en SFO være en mulighed. Det er et arbejde, hvor der kan tilgodeses flest af [klagerens] skånehensyn. Dog vil det formentlig også kræve efteruddannelse, hvis der skal være mulighed for ansættelse, men dette vil blive diskuteret på et senere tidspunkt. P.t. er der enighed om at finde det område med størst mulig arbejdsevne ift, ordinær beskæftigelse, hvilket kunne være indenfor SFO.

[Klageren] nævner, at han har problemer med at skrive, men ingen problemer med at læse.

I opfølgningsreferat fra kommunalt jobcenter den 21/1 2013 fremgår det om klagerens SFO-praktikophold bl.a.:

"[Klageren] har i alle uger haft et timetal på under 20 timer.

Arbejdsgivers vurdering:
Arbejdsgiver fortæller, at [klageren] virker uengageret i praktikken. Han tager ikke aktivt kontakt til børnene, men sidder primært i en sofa eller ved et bord det meste af tiden.
I løbet af arbejdsdagen er han primært fokuseret på at fortælle om sine smerter og den medicin, han tager.
Arbejdsgiver vurderer ikke, at [klageren] vil være egnet til pædagogisk arbejde. Han har ikke stor flair for at arbejde med børn og viser ikke stor interesse for at lære noget fagligt vedr. det pædagogiske arbejde med børn. Det lader til, at han har svært ved at omsætte sin erfaring fra sine egne børn til arbejdet i SFO'en.

På baggrund af sygefraværet og tilbagemeldingen fra arbejdsgiver vurderes det ikke at være relevant at fortsætte praktikken, og den stoppes derfor dags dato."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 12/4 2013 fremgår bl.a.:

"**ARBEJDS- OG SOCIALE FORHOLD:**
Skadelidte har 9 års skolegang, men har herudover ikke fået nogen uddannelse. De første 4 år efter skolegangen arbejdede han i skoven og har siden arbejdet på forskellige fabrikker. Efter aktuelle ulykkestilfælde var han i første omgang sygemeldt i cirka 1 år, og herefter har han haft flere kortvarige ansættelser på forskellige arbejdspladser, men har også haft flere sygemeldinger og er blevet fyret gentagne gange, da han ikke kunne klare arbejdet på grund af sin hånd. Skadelidte har taget lastbilkørekort, men også arbejdet som lastvognschauffør var for hård en belastning for hans hånd.
Skadelidte er aktuelt under revalidering, og yderligere uddannelse er opgivet efter en psykolog-vurdering. Skadelidte afventer på afgørelse, om han skal have et flexjob, eller om han skal have førtidspension.
...
RESUME:
...
Skadelidte klager over hvile- og belastningsrelaterede smerter i højre hånd, nedsat styrke og øget udtrætningstendens i hånden samt tendens til at tabe ting ud af hånden. Han kan ikke skrive med hånden.
Ved den objektive undersøgelse findes let nedsat bevægelighed i fingrene og relativt god styrke, men ømhed og nedsat følesans på hånd og fingre.

KONKLUSION:
Der er overensstemmelse mellem de anførte klager og de objektive fund. Skadelidtes aktuelle gener er en klar følge af ulykkestilfældet den 27.06.2000. Diagnoserne er:

/Fractura metacarpi 2 manus dxt. seqv.
Contusio manus dxt. seqv./

Der er mén i form af hvile- og belastningsrelaterede smerter i højre hånd, let nedsat bevægelighed i fingrene, nedsat følesans, men relativt god styrke.
Skadelidtes aktuelle erhvervsevne er reduceret, idet han vil have vanskeligt ved at klare et tungere belastet manuelt arbejde.

Der er ingen yderligere ortopædkirurgiske behandlingstilbud, og tilstanden må betragtes som værende stationær."

Af værkstedsvurdering fra kommunalt jobcenter den 3/7 2013 fremgår bl.a.:

"**Arbejdsstabilitet:**
[Klagerens] arbejdsstabilitet på værkstederne har været svingende.
På henholdsvis montageværkstedet og i teknisk/service har arbejdsindsatsen været minimal, hvilket hovedsageligt er observeret til at skyldes ukoncentration i form af snak, manglende motivation og smerter. Det har været tydeligt, at [klageren] har befundet sig bedre med opgaver der er kendte for ham - i henholdsvis træværkstedet og it-/grafisk ses han mere motiveret og dermed med en bedre arbejdsstabilitet.
Det ses generelt på de fire værksteder, at være svært for [klageren], at gå i gang med opgaver på egen hånd, han har brug for, at værkstedsleder fortæller ham hvornår han skal genoptage arbejdet - f.eks. efter en pause.
...
Sammenfattende vurdering og konklusion:

I løbet af perioden på ... er [klageren] oplevet som flink, rar og med godt humør. [Klageren] er mødt til aftalt tid hver dag, men har dog ikke kunnet magte at være her mere end cirka 2 timer dagligt.

[Klagerens] motivation og arbejdstempo har vist sig, at afhænge af, hvilke opgaver han har været beskæftiget med. Det vurderes, at kendte opgaver, så som træ og it-opgaver har været nemmere for [klageren] at engagere sig i. Han har gode forudsætninger og udvist interesse for disse arbejdsområder.

Det at [klageren] kun har kunnet bruge den ene arm i opgaveudførelsen, har været medvirkende til et væsentlig nedsat arbejdstempo uanset opgavetype.

Det vurderes, at [klageren] vil kunne profitere af mentorstøtte i arbejdsfunktionerne, da det har vist sig, at en tæt opfølgning fra værkstedsleder har betydet, at [klageren] bedre har kunnet fastholdes i arbejdet. Ligeledes vil en sådan støtte kunne være en hjælp i forhold til at udføre opgaver, som [klageren] ikke fysisk kan klare på grund af helbredsgenerne.

Det vurderes ikke, at fortsat arbejdsprøvning på værkstederne kan bidrage med yderligere beskrivelse af arbejdsevnen."

Af status fra kommunalt jobcenter den 4/7 2013 fremgår bl.a.:

"**Vurdering og konklusion:**
Arbejdsprøvningen på ... er foregået i begrænsede fysisk belastende rammer og under hensyntagen til de helbredsmæssige forhold, herunder de fra starten aftalte skånehensyn; begrænset brug af højre hånd/arm, intet fysisk belastende arbejde, helbredsbetingede pauser og jvf. psykologisk undersøgelse; enkelte/praktiske opgaver, overskuelige og forudsigelige arbejdsgange, mulighed for gentagelse af instruktioner og visuel instruktion + tydelig kommunikation.

Arbejdstempoet har været svingende og højst ved arbejdsopgaver, som [klageren] tidligere har været beskæftiget med - træ- og it-opgaver samt opgaver, der ikke har krævet finmotorik. Den daglige effektive arbejdsindsats beregnes derfor til at være mellem få

minutter til 1 time. I beregningen er der taget højde for nedsat tempo og helbredsbetingede pauser/øvrige pauser, samt en mødetid på ca. 2 timer dagligt.

Det vurderes, at [klageren] har brug for en tæt opfølgning uanset arbejdsopgavens art. Primært for at fastholde ham i et fast arbejds- og pausemønster, da han vurderes til at have svært ved selvstændigt at håndtere dette. Den generelle vurdering er, at [klageren] fungerer bedst i arbejdssituationer med klare beskeder, mundtlige og visuelle instruktioner og med en tæt opfølgning fra værkstedsleder. Derfor kan der ved fremtidig tilknytning til arbejdsmarkedet anbefales en mentor-ordning.

På baggrund af forløbet på ... vurderes det, at [klagerens] arbejdsevne er nedsat, grundet han funktionelt udelukkende har fungeret som enarmet, et arbejdsmønster med mange helbredsbetingede pauser/pauser samt kognitive begrænsninger - jvf den erhvervsrettede psykologiske undersøgelse dateret 19.02.2013. Vi kan ikke umiddelbart pege på yderligere tiltag, hvor arbejdsevnen kan forventes øget."

Af afgørelse om førtidspension af 19/12 2013 fremgår bl.a.:

"**Begrundelse**

Begrundelsen er, at din arbejdsevne er varigt nedsat i et sådant omfang, at du uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Ved bedømmelsen af din arbejdsevne har vi lagt vægt på,

Der er lagt vægt på den helbredsmæssige tilstand, som er præget af følger fra en arbejdsskade i 2000, hvor din hånd blev fastklemt i en maskine, som har medført brud på flere håndknogler, flere efterfølgende operationer og nu konstante smerter.
Det er vurderet, at helbredstilstanden er stationær, og at behandlingsmulighederne er udtømte.
Arbejdsevnen/funktionsevnen er svært nedsat jf, rehabiliteringsplanen, rehabiliterings-teamets indstilling, arbejdsevnebeskrivelser, lægeattest til rehabiliteringsteamet samt de andre lægelige oplysninger."

Af helbredsattest udfyldt af klagerens praktiserende læge den 23/10 2013 fremgår bl.a.:

"**2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred**

Her anføres dine kommentarer i patientens beskrivelse jf. anmodningsblanketten af vedkommendes eget helbred, sygdoms- og behandlingsforløb i relation til job- og uddannelsesønske.

Pt. har forsøgt mange beskæftigelsesmuligheder. Har udvist stor vilje til at kunne klare et arbejde. Har trods smerter presset sig selv til at klare jobbene, men har til sidst måttet opgive.
Det har været vanskeligt ikke at kunne arbejde på ligefod med kolleger og pt. har følt det meget ydmygende på arbejds- og uddannelsesstederne, at han har måttet opgive blot p.g.a en håndskade.
Jeg er enig med pt. i, at mulighederne på arbejdsmarkedet synes udtømte.

2.5 Andre forhold end de helbredsmæssige

Beskriv andre forhold end de helbredsmæssige, der kan have betydning for patientens funktionsniveau (fx vanskelige familieforhold, arbejdspladsproblemer eller ordblindhed)

Pt. er ikke bogens mand. Er ordblind, spec. hvad angår stavning. Har altid arbejdet med sine hænder og har der målt sit selvværd i, hvad han har kunnet præstere.
Har ind til ulykken haft det godt på sin arbejdsplads og man forsøgte også efter ulykken at omplacere pt. i virksomheden, men han kunne ikke klare opgaverne."

I afgørelse om førtidspension af 19/12 2013 hedder det bl.a.:

"**Begrundelse:**

Begrundelsen er, at din arbejdsevne er varigt nedsat i et sådant omfang, at du uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Ved bedømmelsen af din arbejdsevne har vi lagt vægt på,

- Der er lagt vægt på den helbredsmæssige tilstand, som er præget af følger fra en arbejdsskade i 2000, hvor din hånd blev fastklemt i en maskine, som har medført brud på flere håndknogler, flere efterfølgende operationer og nu konstante smerter.
- Det er vurderet, at helbredstilstanden er stationær, og at behandlingsmulighederne er udtømte.
- Arbejdsevnen/funktionsevnen er svært nedsat jf. rehabiliterings-planen, rehabiliteringsteamets indstilling, arbejdsevnebeskrivelser lægeattest til rehabiliteringsteamet samt de andre lægelige oplysninger."

Af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse den 28/2 2014 fremgår bl.a.:

" **Tab af erhvervsevne**

Afgørelse
Dit tab af erhvervsevne på grund af arbejdsskaden er nu 65 procent.
...
Begrundelse
Vi har lagt til grund for afgørelsen, at du har forsøgt at vende tilbage til dit arbejde efter arbejdsskaden, hvilket ikke lykkedes. Du har forsøgt at opkvalificere dig for at kunne varetage øvrige jobtyper.

Virksomhedspraktikkerne og revalideringen har vist, at du ikke har kunnet varetage jobs med selv meget lille belastning af hånden, idet du har stærke hvilesmerter. Du er ikke bogligt stærk, og vi vurderer, at du vil have svært ved at blive omskolet til et bogligt erhverv uden fysisk arbejde i nogen grad.

Du har fået tilkendt førtidspension på grund af generne efter din arbejdsskade. Du havde på skadestidspunktet en årsløn på 221.000 kroner, hvilket svarer til omkring 326.000 i 2014-niveau. Vi vurderer, at du dine gener og skånebehov efter skaden ikke længere vil kunne tjene dette. Vi har skønsmæssigt ud fra dine omfattende gener, dine muligheder for omskoling og din årsløn før skaden fastsat dit erhvervsevnetab til 65 procent."

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

"**AFSNIT 2. DÆKNING**

§ 16. HVAD DÆKKER FORSIKRINGEN?
Stk. 1. Gruppeinvaliderente dækker hele døgnet under fast ophold i Europa og Grønland og under midlertidigt ophold i indtil 3 måneder i den øvrige del af verden, med mindre andet er aftalt med AP Pension.

Midlertidig erhvervsevnenedsættelse
Stk. 2. Forsikrede har ret til Gruppeinvaliderente, hvis AP Pension vurderer, at forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold i en begrænset periode ikke er i stand til ved egen arbejdsindsats at tjene mere end 1/2 respektive 1/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn og med samme alder, uddannelse og arbejde (faginvaliditet).

Stk. 3. Gruppeinvaliderente udbetales ved midlertidig erhvervsevnenedsættelse i en begrænset periode, indtil forsikredes tilstand er afklaret, dog maksimalt i 24 måneder. Herefter vurderer AP Pension, om erhvervsevnen er nedsat varigt i dækningsberettiget grad, eller om dækningen helt bortfalder, jf. nedenfor.

Varig erhvervsevnenedsættelse
Stk. 4. Forsikrede har ret til gruppeinvaliderente, hvis AP Pension vurderer, at forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold varigt ikke er i stand til ved egen arbejdsindsats at tjene mere end 1/2 respektive 1/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn med samme uddannelse og alder (generel erhvervsevne).

Stk. 5. Hvis forsikrede har ret til udbetaling, fordi erhvervsevnen er varigt nedsat, opnår forsikrede også ret til præmiefritagelse fra førstkommende præmieforfald.

Udbetaling
Stk. 6. Hvis erhvervsevnen er nedsat med mellem 1/2 og 2/3, udbetales halv Gruppeinvaliderente.

Stk. 7. Hvis erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3, udbetales fuld Gruppeinvaliderente.

Stk. 8. Udbetaling af gruppeinvaliderente sker dog tidligst, når erhvervsevnen har været nedsat uafbrudt på grund af samme sygdom eller ulykke i 3 måneder."

Nævnet udtaler:

Klageren var i forbindelse med betjening af en maskine på sin arbejdsplads i juni 2000 udsat for et klemtraume i sin højre hånd, hvorved han pådrog sig en åben comminut fraktur af anden metacarp.

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 27/3 2012 fremgår det blandt andet, at klageren har konstante smerter, der stråler op i underarm og skulder, og som forværres

ved belastning, der indebærer klem, løft og stød. Det fremgår endvidere, at generne har været uændrede i 10 år, mens smerterne i resten af armen forværres i forbindelse med brug.

I ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 12/4 2013fremgår det, at klageren har anført, at han har hvile- og belastningsrelaterede smerter i højre hånd, nedsat styrke og øget udtrætningstendens, at der ved objektiv undersøgelse findes let nedsat bevægelighed i fingrene og relativt god styrke, men ømhed og nedsat følesans på hånd og fingre. Det konkluderes, at der er overensstemmelse mellem de anførte klager og de objektive fund, og at hans aktuelle erhvervsevne er reduceret, idet han vil have vanskeligt ved at klare tungere manuelt arbejde. Endvidere konkluderes det, at der ikke er yderligere ortopædkirurgiske behandlingstilbud, og at tilstanden må betragtes som stationær.

Om klagerens arbejdsprøvning på værksted fremgår det i oplysninger fra kommunalt jobcenter, at forløbet er gennemført i begrænsede fysisk belastende rammer og under hensyntagen til de helbredsmæssige forhold, herunder skånehensyn i form af begrænset brug af højre hånd, intet fysisk belastende arbejde med videre. Det vurderes derudover, at den daglige effektive arbejdstid har været mellem få minutter og en time, og at hans motivation og arbejdstempo har vist sig at afhænge af, hvilke opgaver han har været beskæftiget med.

Arbejdsskadestyrelsen vurderede i afgørelse af 28/2 2014, at klageren har et erhvervsevnetab på 65 %, og i afgørelsen blev der blandt andet lagt vægt på, at han ikke kan varetage jobs med selv meget lille belastning af hånden, og at han vil have svært ved at blive omskolet til et bogligt erhverv uden fysisk arbejde i nogen grad.

På baggrund af sagens lægelige og kommunale akter må nævnet lægge til grund, at arbejdsulykken i juni 2000 har medført en kronisk smertetilstand og en væsentlig bevægelsesindskrænkning i klagerens højre hånd, og at tilstanden må betragtes som stationær.

15. 86537

Nævnets flertal udtaler:
Efter en samlet vurdering finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

Nævnet har bl.a. lagt vægt på, at de fleste af de opgaver, klageren udførte under sin tre måneder lange arbejdsprøvning på fire forskellige værkstedstyper har haft en overvejende fysisk karakter, og at det begrænsede antal timer, han arbejdede effektivt i forløbet, ikke alene skyldtes håndlidelsen, men også hans manglende motivation og koncentration. Det er herefter nævnets opfattelse, at klageren ikke har været arbejdsprøvet i tilstrækkeligt omgang, og at det derfor ikke på det foreliggende grundlag kan udelukkes, at han vil være i stand til at bestride en stilling på mere end halv tid, såfremt de relevante skånehensyn iagttages.

Det forhold, at klageren pr. 1/1 2014 blev tilkendt offentlig førtidspension, og at Arbejdsskadestyrelsen den 28/2 2014 vurderede, at han har et erhvervsevnetab på 65 %, findes ikke at kunne føre til et andet resultat.

Nævnets mindretal udtaler:
Efter en samlet vurdering finder mindretallet det godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med mellem halvdelen og 2/3 pr. 1/1 2014.

Mindretallet har bl.a. lagt vægt på, at klageren under sin tre måneder lange arbejdsprøvning på fire forskellige værkstedstyper maksimalt magtede et fremmøde på to timer dagligt, og at hans effektive arbejdstid flere af dagene begrænsede sig til få minutter. Mindretallet finder det herefter betænkeligt at fastslå, at klageren selv med iagttagelse af alle relevante skånehensyn vil være i stand til at bestride en stilling på mere end halv tid.

Mindretallet har endvidere lagt vægt på, at det af ortopædkirurgisk special-lægeerklæring af 12/4 2013 fremgår, at yderligere uddannelse efter psykolog-vurdering er opgivet, og at det af helbredsattest fra praktiserende læge den 23/10 2013 fremgår,

at han er ordblind - specielt hvad angår stavning - og det er herefter mindretallets vurdering, at en eventuel omskoling ikke vil kunne forbedre klagers erhvervsevne.

Endelig har mindretallet lagt vægt på, at klageren pr. 1/1 2014 blev tilkendt offentlig førtidspension, og at Arbejdsskadestyrelsen den 28/2 2014 vurderede, at han har et erhvervsevnetab på 65 %.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand